
Arkivsak-dok. 25/00639-18
Saksbehandler Reidun Solli Skjørestad

Saksgang	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	07.05.2026	15/26

Saksframlegg

Detaljregulering for steinbrudd Morka, gnr. 35, bnr. 1 og 2, Dirdal, planid 202503 - fastsetting av planprogram

Forslag til vedtak:

Planprogrammet for steinbrudd Morka, gnr. 35, bnr. 1 og 2, Dirdal, planid 202503, sist revidert 25.03.2026, fastsettes.

Vedtaket er fattet i samsvar med plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 12-9.

Bakgrunn for saken:

Asplan Viak AS (Asplan Viak) har utarbeidet forslag til planprogram for steinbrudd Morka, Dirdal, planid 202503, på vegne av Mibau Stema Norge AS. Planprogrammet har vært på høring sammen med varsel om planoppstart, og det er revidert etter høringsperioden.

Planprogrammet framlegges for formannskapet for fastsetting.

Saksopplysninger

Formålet med reguleringsplanen for steinbrudd, Morka, er å sikre videre drift ved Mibau Stema Norge AS sitt steinbrudd i Dirdal. Det legges opp til å utvide det eksisterende steinbruddet ved å gå videre nedover til nivået for den dyrka marka på Morka gård ved Ragsvatnet, ca. 40 moh. Samtidig legges det til rette for mellomlagring av løsmasser på et areal på ca. 12,5 dekar som i dag er fulldyrket jord.

Samlet uttak av stein vil overskride 2 millioner m³ og reguleringsplanen utløser krav om konsekvensutredning og planprogram.

Planprosessen med varsel om planoppstart, høring av planprogram og mottatte innspill

Planprosessen for en detaljregulering som krever planprogram og høring, er noe mer omfattende enn for en detaljregulering. Prosess fram til nå:

- Mottak av planinitiativ den 21.11.2025.
- Oppstartmøte den 10.12.2025.
- Varsel om planoppstart med høring av planprogram 30.01.2026 – 19.03.2026

- Fastsetting av planprogram, opp til behandling i formannskapet 07.05.2026

Videre behandling dersom formannskapet fastsetter planprogrammet:

- Asplan Viak vil utarbeide et planforslag med konsekvensutredning
- Planforslaget framlegges for formannskapet til 1. gangs behandling
- Høring og offentlig ettersyn
- 2. gangs behandling i formannskapet og vedtak i kommunestyret

Planoppstart ble varslet i Gjesdalbuen 30.01.2026 og informasjon om planarbeidet ble samtidig annonsert hos Asplan Viak og utlagt på kommunens hjemmeside. Asplan Viak sendte samtidig brev til offentlige instanser og berørte beboere, inkludert beboere i Dirdalstranda. Frist for innspill var 19.03.2026. Høringsdokumentene kan ses her: [VARSEL OM PLANOPPSTART: Detaljregulering for steinbrudd Morka, gnr 35, bnr. 1 og 2, Dirdal, planID 202503 - Gjesdal kommune](#)

Det ble holdt informasjonsmøte for berørte parter i Mibau Stema sine lokaler i Dirdal den 18.02.2026.

Det er mottatt seks innspill fra offentlige instanser: Statsforvalteren i Rogaland, Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), Rogaland fylkeskommune, Statens vegvesen, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Lnett og et fra en beboer i Oltesvik, Rune Imsland.

Rune Imsland som bor på motsatt side av Ragsvatnet i Oltesvikveien 260, har informert om rådyr som beiter og sangsvaner som overvintrer i området, og han mener at disse krever ro. Imsland opplever mye støy fra det eksisterende steinbruddet og er imot en utvidelse.

Innspillene fra de offentlige instansene gjelder i hovedsak påminnelser om krav og behov for utredninger i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplanen. De fleste innspillene til planprogrammet er innarbeidet i den reviderte utgaven av programmet. Asplan Viak har referert og kommentert innspillene i notat av 24.03.2026. De refereres og kommenteres av kommunedirektøren under vurderingene.

Beskrivelse av planområdet

Området ligger mellom fylkesveg 450 i sør, og Ragsvatnet i nord, ca. 3 km nordvest for Dirdal.

Planområdet omfatter del av eiendom gnr. 35 bnr. 1 og 2 og har en størrelse på omtrent 373 daa. Det består hovedsakelig av det eksisterende steinbruddet «Dirdal steinbrudd», som tidligere var kjent som «Norsk Stein Dirdal». I tillegg er deler av gården Morka, vest for steinbruddet, og fylkesvegen, inkludert i planen. I nord grenser planområdet til Ragsvatnet.

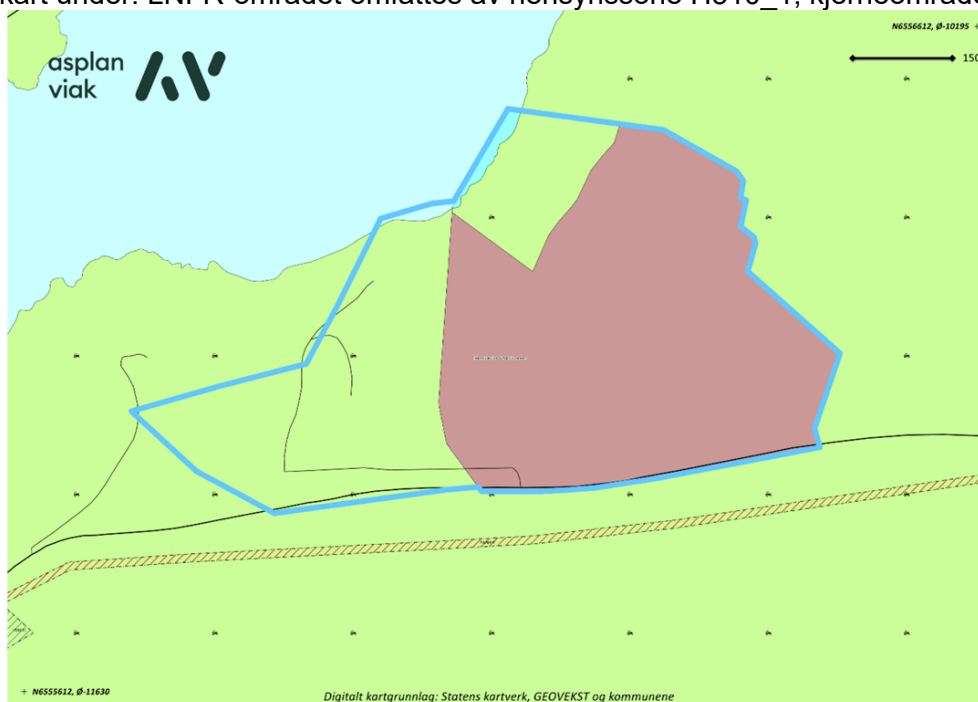
Figur 2-2 Forslag til plangrense.

Gjeldende planer av betydning for planarbeidet

Det er en rekke statlige og regionale føringer som setter rammer og gir premisser for planarbeidet. Det vises til opplisting i pkt. 3.1 i det vedlagte planprogrammet.

Fylkesdelplanen for byggeråstoff på Jæren (vedtatt i 2006), viser uttaksområdet som pukkforekomst 312, Kammen, og regionalt meget viktig for pukkformål.

I kommuneplanens arealdel 2023-2035, er areal som er i bruk til eksisterende steinbrudd, avsatt til råstoffutvinning. Øvrig del av området er landbruk-, natur- og friluftsmål, LNFR-formål, jf. kart under. LNFR-området omfattes av hensynssone H510_1, kjerneområde landbruk.

Figur 3-2 Kommuneplan for Gjesdal kommune. Blå linje viser foreslått planavgrensning. Kilde: Asplan Viak

I LNFR-områdene tillates det iht. § 6.1.1 i bestemmelsene til kommuneplanen, kun tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet.

Videre framgår det av § 1.2.9, dyrka jord: «*Ved omregulering av dyrka og dyrkbar jord (i henhold til jordlovens definisjon) til andre formål enn landbruk, skal erstatning for tapet utredes i planarbeidet og tapet som hovedregel erstattes av tilsvarende størrelse dyrka/dyrkbar jord. Erstatning skal ikke ha for stor negativ effekt på naturmangfoldet. Ved bygging på dyrka jord må det sikres at matjorda brukes på en bærekraftig og landbruksmessig forsvarlig måte til videre matproduksjon.*»

Iht. retningslinjene til kommuneplanen, A, skal det ikke tillates omdisponering av mer enn 15 dekar dyrka jord eller dyrkbar jord per år i planperioden.

Det går flere bekker langs/gjennom planområdet. Iht. § 1.6.1 er det forbud mot vesentlige anlegg i 35-meterssonen langs mindre bekkedrag til øvrige vassdrag (som ikke er vernede vassdrag).

De gjeldende reguleringsplanene: Utvidelse av steinbrudd, Morkja del av gnr. 35, bnr. 1 og 2, planid 19990004, ble vedtatt 25.10.1999 og sist revidert 26.02.2007. Reguleringsplanen omfatter dagens steinbrudd og tunell fram til avkjørsel øst for bruddet. I den gjeldende reguleringsplanen står det i § 1 at: «*Uttaksperioden gjelder fram til år 2050*». I § 4 står det bl.a. at: «*Uttaket avsluttes på cote +128 ved Rv 45.*» (Kote +128 moh er ca. høyden på fylkesvegen der dagens avkjørsel til steinbruddet er).

Dokumentene til reguleringsplanen for utvidelse av steinbrudd, Morkja, kan ses her: arealplaner.no | 19990004 > Plandokumenter

Utgangspunktet for videre steinbrudd er at massene skal fraktes til knuse- og sorteringsområdet nærmere Dirdal. Dette området omfattes av reguleringsplanen: Utskipningssted for stein og grus, planid 19960004, vedtatt 30.10.1978. Området er regulert til industri, og det er ikke skrevet noe om varigheten for bruk av området til industri. Dokumentene til utskipningsstedet kan ses her: arealplaner.no | 19960004 > Plandokumenter

Øvrige planer: Kommunen har nylig vedtatt en naturmangfoldplan med tiltak som må vurderes i planarbeidet. Det arbeides også med en jordvernstrategi som kan gi føringer for planarbeidet.

Beskrivelse av planprogrammet

Kap. 1, inneholder opplysninger om bakgrunnen for planarbeidet, hvorfor det er krav om konsekvensutredning og hva som er hensikten med planprogrammet.

Kap. 2 inneholder en beskrivelse av tiltaksområdet og planforslaget. Det er anslått at areal for dyrket jord kan økes med ca. 70 dekar etter ferdigstilling av steinbruddet. Ferdig område er illustrert i fotoanimasjon (fra vest, fylkesveg 450 er til høyre i bildet):

Figur 2-3 Visualisering av nytt landbruksareal ved ferdigstilling. Kilde: Mibau Stema Norge

I kap. 2 vises også ønsket mellomlagringsområde for løsmasser (beige farge, ca. 12,5 dekar). (Gården Morka ligger i nedre, høyre hjørne, fylkesvegen i bakgrunnen):

Figur 2-6 Visualisering av midlertidig lagring av masser - før tilbakeføring. Kilde: Mibau Stema Norge

Videre inneholder kap. 2 en vurdering av alternative mellomlagringsområder for løsmasser. Det legges ikke opp til å konsekvensutrede alternativene.

Kap. 3 beskriver gjeldende planer, retningslinjer og føringer.

Kap. 4 inneholder tema som skal beskrives og konsekvensutredes, med utgangspunkt i liste hentet fra § 21 i forskrift om konsekvensutredninger.

Noen av temaene er vurdert til ikke å være aktuelle i reguleringsplanarbeidet. De vurderes til ikke å være relevante, eller at de blir dekket av andre aktuelle tema. Disse er:

- Økosystemtjenester
- Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen
- Tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett
- Kriminalitetsforebygging
- Arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet

Det er videre foreslått at flere av temaene i oppstillingen ikke skal konsekvensutredes, men kun utredes i reguleringsplanen og som del av ROS-analysen. Disse er:

- Nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål
- Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger
- Beredskap og ulykkesrisiko
- Virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko for havnivåstigning, stormflo, flom og skred
- Barn og unges oppvekstvilkår

Det er krysset for at følgende skal konsekvensutredes:

- Naturmangfold, jf. naturmangfoldloven
- Kulturminner og kulturmiljø
- Friluftsliv
- Landskap
- Forurensning (utslipp til luft, herunder klimagassutslipp, forurensning av vann og grunn, samt støy)
- Vannmiljø og naturmangfold i vann, jf. vannforskriften
- Jordressurser (jordvern) og viktige mineralressurser

Videre i kapittel 4 er hvert tema med kategori, hva som skal utredes og metoden, beskrevet.

Kap. 5 beskriver informasjon, medvirkning og fremdriftsplanen.

Krav til konsekvensutredning og planprogram

Plan- og bygningslovens § 4-1 sier bl.a. følgende om planprogram:

«For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra kravet om planprogram for reguleringsplaner.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn normalt samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten.»

Vurdering av kravet til konsekvensutredning med planprogram gjøres i forskrift om konsekvensutredninger. Iht. § 6 b, skal reguleringsplaner for tiltak i vedlegg I, alltid konsekvensutredes og ha planprogram. I vedlegg I, pkt. 19, nevnes bl.a. uttak av stein og grus der samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m³ masse. [Forskrift om konsekvensutredninger - Kapittel 2. Planer og tiltak som omfattes av forskriften - Lovdata](#)

Vurdering

Kommunedirektøren har i forbindelse med oppstartmøtet, vært positiv til at planarbeidet kunne påbegynnes og at det ble meldt planoppstart.

Denne saken gjelder fastsetting av planprogrammet. Den er ikke et «ja» eller «nei» til reguleringsplanen. Det videre planarbeidet og konsekvensutredningen vil avklare konsekvensene av videre masseuttak og om det ev. kan iverksettes nødvendige forebyggende tiltak. Dersom det viser seg at konsekvensene av videre masseuttak og mellomlagring av masser blir for store, vil formannskapet bli anbefalt å stanse reguleringsarbeidet i forbindelse med videre behandling.

Kommunedirektøren har vurdert det som viktig å legge til rette for videre drift av steinbruddet av hensyn til arbeidsplasser og ringvirkninger dette gir. I tillegg er det stort behov for steinmassene. Løsningen med å gå videre nedover i området som allerede er benyttet som masseuttak, vurderes som et godt alternativ. Det er likevel beklagelig at mellomlagingsområdet for løsmasser vil beslaglegge fulldyrket jord og at det går bekker gjennom området som må legges om.

Endringer i planprogrammet etter høring og offentlig ettersyn

Her refereres og kommenteres innspill som gjelder forslag til endringer av planprogrammet.

Statsforvalteren i Rogaland minner om krav til utredning av støypåvirkning på Morka gård. Dette er lagt inn i planprogrammet under pkt. 4.2.5 (s. 30).

Statsforvaltning skriver videre at konsekvensene for sandsvale, gjøk, grønnfink og granmeis i større grad bør vurderes. Dette er innarbeidet under 4.2.1 Naturforhold (s. 23).

Statsforvalteren ber om en beskrivelse av avrenning til vannet. Det er innarbeidet i planprogrammet under temaet vannmiljø, at miljømålene skal vurderes (s. 32).

Direktoratet for mineralforvaltning etterlyser en avklaring av hvilket datagrunnlag som skal benyttes i konsekvensutredningen. Dette er lagt inn i temaet naturressurser (s. 34).

DMF anbefaler at støvflukt tas inn i konsekvensutredningsprogrammet. Forslagsstiller skriver at planprogrammet er oppdatert med en spesifisering når det gjelder støvflukt, pkt. 4.2.5 Forurensning (s 30), men at støvflukt ikke vil bli konsekvensutredet.

Vurdering av planprogrammet

Planprogrammet har vært på høring og de fleste innspillene er tatt til følge og innarbeidet i den reviderte utgaven av programmet. Når det gjelder støvflukt, innspill fra Direktoratet for mineralforvaltning, legger kommunedirektøren til grunn at dette ivaretas i planutarbeidelsen og bestemmelsene.

Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen, er ikke tema i planen, til tross for at enkelte tydeligvis plages av støy fra det eksisterende bruddet. Samtidig er støy et tema i flere av utredningstemaene, både under forurensning og friluftsliv.

Rune Imsland informerer om rådyr på beite, sandsvaler og mye støy. Informasjon om naturmangfoldet vil bli tatt med ved utredningen av naturmangfold og krav til støyvurdering ligger allerede inne i planprogrammet. Innspillet medfører dermed ingen endringer. Kommunedirektøren registrerer at Imsland er imot videre masseuttak.

Konklusjon

Kommunedirektøren er av den oppfatning at planprogrammet legger et godt grunnlag for det videre planarbeidet og anbefaler at det fastsettes av formannskapet.

Kommunedirektøren i Gjesdal, 14.04.2026

Pål Larsson
kommunedirektør

Hilde Gunn Bjelde
Kommunalsjef kultur og samfunn

Vedlegg:

Oppdatert planprogram for detaljregulering for steinbrudd Morka

Oppsummering merknader

1. Statsforvalteren i Rogaland
2. Direktoratet for mineralforvaltning
3. Rogaland Fylkeskommune
4. Statens vegvesen
5. NVE
6. Lnett
7. Rune Imsland